

PROGRAM
WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY
SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 31 IM. KAZIMIERZA PUŁASKIEGO
W RZESZOWIE
na rok szkolny 2023/2024

Motto:

„...być użytecznym ojczyźnie...”

Kazimierz Pułaski

*Program uchwalony przez Radę Rodziców
w porozumieniu z Radą Pedagogiczną w dniu 13.09.2023 r.*

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1082 ze zm.)

Program wychowawczo-profilaktyczny to kompleksowy zbiór działań o charakterze wychowawczym oraz profilaktycznym. Stworzony jest w oparciu o diagnozę potrzeb oraz problemów występujących w społeczności szkolnej i odpowiada na nie. Wszystkie działania w zakresie profilaktyki są dostosowane do potrzeb rozwojowych uczniów i skierowane do nich, ich rodziców, a także nauczycieli. Podstawową funkcją programu wychowawczo-profilaktycznego jest dbałość o ustrukturalizowany proces wychowania i zapobiegania zachowaniom ryzykownym wśród dzieci i młodzieży.

Działalność wychowawczo-profilaktyczna w szkole polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowego stylu życia oraz wspomagania uczniów i wychowanków w ich rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

- fizycznej – zdobycie wiedzy i umiejętności, które pozwalają na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowanie zachowań prozdrowotnych,
- psychicznej – zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, ukształtowanie postaw sprzyjających wzmocnieniu zdrowia własnego oraz innych ludzi, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi zdrowia,
- społecznej – kształtowanie postawy otwartej w życiu społecznym.

Diagnoza środowiska szkolnego i sytuacji wychowawczej

Program Wychowawczo-Profilaktyczny został opracowany na podstawie diagnozy w zakresie występujących w środowisku szkolnym potrzeb rozwojowych uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem problemów edukacyjnych i wychowawczych. Podstawą prowadzonego rozpoznania są:

- wyniki nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektora,
- ewaluacja ubiegłorocznego programu wychowawczo-profilaktycznego realizowanego w roku szkolnym 2022/2023,
- wnioski i analizy zespołów przedmiotowych,
- inne dokumenty i spostrzeżenia ważne dla szkoły (np. uwagi, spostrzeżenia, wnioski wychowawców, nauczycieli, uczniów, rodziców).

Diagnoza potrzeb dotyczących kierunku działań wychowawczo-profilaktycznych i opiekuńczych wykazała, iż rodzice oczekują ze strony szkoły troski o bezpieczeństwo psychiczne i fizyczne dzieci i młodzieży oraz przeciwdziałanie zachowaniom ryzykownym.

Współpraca

Program wychowawczo-profilaktyczny jest realizowany w oparciu o współpracę rodziców, uczniów i nauczycieli, a także wsparcie specjalistów zatrudnionych w lokalnych instytucjach pomocowych. Współpraca z rodzicami jest realizowana poprzez:

- działania włączające rodziców w aktywność społeczności szkolnej, poprzez udział i współorganizację imprez plenerowych, świąt, wycieczek szkolnych,
- udział w organizacji procesu wychowawczego,
- zapoznanie rodziców z: zadaniami i zamierzeniami dydaktyczno-wychowawczymi w danej klasie i szkole, przepisami dotyczącymi zasad oceniania, klasyfikowania

- i promowania uczniów, organizacją opieki psychologiczno-pedagogicznej oraz harmonogramem zajęć pozalekcyjnych organizowanych przez szkołę,
- udział rodziców w podejmowaniu decyzji istotnych dla pracy szkoły,
 - organizację warsztatów oraz pogadanek na temat problemów wychowawczych,
 - indywidualne spotkania z rodzicami, których celem jest podjęcie z nimi współpracy oraz wypracowanie i sposobów wsparcia dzieci wymagających ze względu na specjalne potrzeby edukacyjne, szczególnej troski.

Rodzice:

- uchwalają w porozumieniu z radą pedagogiczną program wychowawczo-profilaktyczny,
- wspierają dziecko we wszystkich sferach jego życia, zapewniając mu poczucie bezpieczeństwa fizycznego oraz psychicznego,
- wspierają wychowawców i nauczycieli w podejmowanych przez nich działaniach, służą wiedzą, doświadczeniem i pomocą,
- aktywnie uczestniczą w życiu szkoły, włączając się w organizację uroczystości, wycieczek, imprez,
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego, organizując dziecku czas wolny poza szkołą.

Wychowawcy i nauczyciele:

- opracowują i realizują przy współpracy rodziców szkolny program wychowawczo-profilaktyczny, kształcą i wychowują dzieci w duchu tolerancji i patriotyzmu,
- prowadzą dokumentację związaną z procesem wychowania,
- starają się poznać sytuację rodzinną i osobistą ucznia, dążą do rozpoznania potencjału psychospołecznego oraz intelektualnego swoich podopiecznych, dostosowują w praktyce metody, formy pracy oraz wymagania edukacyjne do specyficznych potrzeb ucznia,
- dbają o prawidłową integrację społeczności klasy oraz szkoły,
- wykorzystują potencjał grupy do wspierania jej członków w rozwoju psychospołecznym, promują osiągnięcia klasy i pojedynczych uczniów,
- wspólnie z pedagogiem, psychologiem zabiegają o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów,
- wspierają swoją postawą i działaniami pedagogicznymi rozwój psychofizyczny uczniów, ich zdolności i zainteresowania, inspirują do twórczych poszukiwań, aktywności i samodzielności,
- dbają o poczucie bezpieczeństwa psychicznego i fizycznego ucznia w szkole, a w szczególności w zespole klasowym, reagują na wszelkie przejawy nietolerancji, dyskryminacji,
- wspierają rozwój uczniów i proces ich usamodzielniania się,
- wnioskuje o objęcie pomocą psychologiczno-pedagogiczną uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, udzielają pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych w oparciu o rozpoznane potrzeby uczniów, integrują działania szkoły i rodziców w tym zakresie,
- współdziałają z instytucjami pracującymi na rzecz dziecka, lokalnym zapleczem pomocowym, organami ścigania oraz wymiarem sprawiedliwości.

Uczniowie:

- współtworzą społeczność szkolną i aktywnie wykorzystują swoje prawo do samorządności,
- są autorami i współorganizatorami uroczystości szkolnych, biorą czynny udział w wycieczkach oraz imprezach szkolnych,
- dążą do uwewnętrznienia sobie obowiązujących norm, przestrzegają zasad w codziennym życiu, szanują prawa innych członków społeczności szkolnej,
- kierują swoim rozwojem psychospołecznym i intelektualnym, stają się coraz bardziej samodzielni.

Cele ogólne

1. Kształtowanie u uczniów: poczucia tożsamości narodowej, przynależności do społeczności szkolnej i lokalnej; zachowań prozdrowotnych; postawy asertywności – zapobieganie wchodzeniu w zachowania ryzykowne, związane z przyjmowaniem środków psychoaktywnych; postawy zdrowego stylu życia – zapobieganie zaburzeniom odżywiania; umiejętności komunikowania się z rówieśnikami oraz dorosłymi w sytuacjach trudnych i konfliktowych; umiejętności koniecznych do przedstawiania swoich oczekiwań w sposób pozbawiony agresji.

2. Organizacja czasu wolnego w oparciu o ofertę kół zainteresowań i rozwijających ich aktywności fizyczne.

3. Uwewnętrznianie postaw proekologicznych – szacunku do przyrody.

4. Budowanie poczucia wspólnoty oraz integracji w ramach społeczności szkolnej uczniów o narodowości ukraińskiej, a w szczególności włączaniem uczniów do zespołu klasowego, integracji z grupą, kształtowaniem umiejętności komunikacyjnych na wszystkich przedmiotach, kształtowaniem sprawności językowych.

5. Wspomaganie wychowawczej roli rodziny poprzez pomoc w kształtowaniu u wychowanków i uczniów stałych sprawności w czynieniu dobra, rzetelną diagnozę potrzeb rozwojowych dzieci i młodzieży.

6. Wspieranie rozwoju umiejętności cyfrowych, ze szczególnym uwzględnieniem bezpiecznego poruszania się w sieci oraz krytycznej analizy informacji dostępnych w internecie.

Połączenie oddziaływań wychowawczych z działaniami profilaktycznymi o charakterze informacyjnym, edukacyjnym, alternatywnym służy wspieraniu dzieci i młodzieży w prawidłowym rozwoju oraz zapobiega zachowaniom problemowym poprzez wzmacnianie czynników chroniących i eliminowaniu czynników ryzyka.

Sposób realizacji celów programu

Cele ogólne	Cele szczegółowe	Sposoby realizacji	Osoba odpowiedzialna
Kształtowanie poczucia tożsamości narodowej, przynależności do społeczności szkolnej i lokalnej	Uczeń: • zna symbole narodowe, flagę, godło oraz słowa hymnu narodowego, • rozumie znaczenie symboli narodowych, • potrafi okazać należyty szacunek dla symboli narodowych, wie, w jakiej postawie śpiewa się hymn narodowy, • zna najbliższą okolicę, stolicę i inne polskie miasta, • zna sylwetki słynnych Polaków oraz patrona szkoły • czuje szacunek dla bohaterów, którzy oddali krew za ojczyznę	• organizacja i uczestnictwo w uroczystościach o charakterze szkolnym i państwowym, akademii z okazji świąt narodowych, • nabycie umiejętności śpiewania hymnu <i>Pieśni Legionowych</i> podczas lekcji muzyki, • konkurs piosenki „<i>Gdzie się podziały tamte melodie</i>” • patriotyczny konkurs recytatorski, • wycieczki po Rzeszowie oraz konkurs fotograficzny <i>Moje miasto Rzeszów</i> • akademia i godziny wychowawcze poświęcone sylwetce patrona szkoły	• wychowawcy klas, • osoby odpowiedzialne zgodnie z kalendarzem imprez szkolnych • nauczyciele muzyki i edukacji wczesnoszkolnej • nauczyciel muzyki • nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, • wychowawcy klas, nauczyciele języka polskiego, historii, nauczyciel-bibliotekarz,
Kształtowanie zachowań prozdrowotnych oraz postawy asertywności, zapobiegające wchodzeniu w zachowania ryzykowne, związane z przyjmowaniem środków psychoaktywnych	Uczeń: • rozumie zasadność umiejętnego odmawiania podejmowania zachowań ryzykownych polegających na przyjmowaniu dopalaczy oraz innych środków alternatywnych, w tym lekarstw, • wie, w jaki sposób przeciwstawić się presji grupy rówieśniczej, • potrafi zastosować techniki zachowań asertywnych	• realizacja godzin wychowawczych o tej tematyce, • udział w spektaklu edukacyjno-profilaktycznym, • realizacja programu promocji zdrowia psychicznego i profilaktyki uniwersalnej <i>Apteczka Pierwszej Pomocy Emocjonalnej</i> w klasach II-VII, • spotkanie z policjantem Komendy Miejskiej Policji w/s Nieletnich	• wychowawcy klas, nauczyciel wdż • pedagog szkolny, psycholog szkolny • pedagog Bożena Sęczkowska, wychowawcy klas • pedagog Bożena Sęczkowska
Kształtowanie umiejętności komunikowania się z rówieśnikami oraz dorosłymi	Uczeń: • zna sposoby akceptowalnego sposobu wyrażania swoich uczuć	• udział w zajęciach programów alternatyw, kołach turystycznym, sportowym, teatralnym, wolontariacie, chór • rozwiązywanie sytuacji	• nauczyciele prowadzący koła zainteresowań, • wszyscy nauczyciele,

w sytuacjach trudnych i konfliktowych	i emocji, • wie, jak konstruktywnie rozwiązywać sytuacje sporne i konfliktowe, • potrafi nazywać emocje, które towarzyszą mu podczas sytuacji trudnych i konfliktowych • zna techniki, które pozwalają na odroczenie trudnych emocji	konfliktowych • uczestniczenie w zajęciach poświęconych świadomemu wyrażaniu emocji w ramach koła teatralnego m.in. „Teatr w sieci Natenczas”, • realizacja programu promocji zdrowia psychicznego i profilaktyki uniwersalnej <i>Apteczka Pierwszej Pomocy Emocjonalnej</i> w klasach II-VII, • spotkania mediacyjne w sytuacjach konfliktowych	• Wioleta Książek • Pedagog, psycholog, wychowawcy klas • Psycholog, pedagog
Organizacja czasu wolnego oraz kreowanie zdrowego stylu życia w oparciu o programy alternatywne	Uczeń: • wie, jak można kreatywnie spędzać czas wolny, • potrafi dopasować sposób spędzania wolnego czasu do swoich zainteresowań, • rozumie wpływ zdrowego stylu życia na kondycję fizyczną i psychiczną, • spędza czas wolny w sposób aktywny i kontrolowany, nabywając umiejętności prozdrowotnych i integrując się z pozytywną grupą rówieśniczą	• organizacja czynnego wypoczynku w czasie wolnym, konkursy/działania dotyczące zdrowego stylu życia, • organizowanie zajęć w ramach kół zainteresowań: sportowych, turystycznych: ◦ cykl rajdów rowerowych, ◦ obóz i jednodniowe wyjazdy narciarskie, ◦ Survival soliński (edycja wrześniowa i czerwcową), ◦ zajęcia na pływalni w ramach programu ministerialnego “Umiem pływać”, ◦ SKS z różnych dyscyplin sportowych ◦ turnieje (piłkarzyków, tenisa stołowego), ◦ Dzień Dziecka na sportowo.	• nauczyciele prowadzący koła zainteresowań, • wychowawcy klas, • higienistka • Zespół prozdrowotny
Kształtowanie u uczniów postawy zdrowego stylu życia, zapobiegające zaburzeniom odżywiania	Uczeń: • wie, jak zdrowo się odżywiać, • potrafi skomponować zdrowy posiłek, • rozumie, w jaki sposób zachować zdrowy wygląd, przestrzegając zasad diety, • uczestniczy w zajęciach pozwalających na zdrowy i wysportowany	• akcja zdrowe śniadanie, • Konkursy: ◦ najsmaczniejsze smoothie, ◦ Dzień Owoców, ◦ piramida zdrowego żywienia. • Światowy Dzień Walki z Anoreksją (6 maj), Europejski Dzień Zdrowego Jedzenia i Gotowania (8 listopad) – prezentacje psychoedukacyjne	• Zespół prozdrowotny • Zespół prozdrowotny (A. Ostrowska, M. Darowska) • Psycholog K.Jodłowska

	wygląd		
Uwewnętrznianie postaw proekologicznych szacunku dla przyrody	Uczeń: • rozumie, dlaczego dbałość o przyrodę jest ważna również dla istnienia człowieka, • potrafi korzystać z uroków przyrody, dbając o jej piękno, • wie, jakie podejmować działania, aby chronić otaczającą przyrodę	• wycieczki po okolicy, do parku, lasu, szlakiem drzew pomnikowych, • warsztaty z ekoskopem, • udział w akcjach: <i>Sprzątanie świata, Dzień Ziemi</i> • konkursy: <i>nasze rady na odpady</i>, ekologiczna ozdoba świąteczna, dekoracja na dzień wiosny, pokaz mody	• wychowawcy klas • koordynator d/s ekologii E.Stokłosa
Kształtowanie u uczniów umiejętności koniecznych do przedstawiania swoich oczekiwań w sposób pozbawiony agresji	Uczeń: • rozumie, że są inne sposoby niż realizacja swoich potrzeb poprzez zachowania przemocowe, • wie, w jaki sposób zapanować nad trudnymi emocjami, • zna konsekwencje, jakie będzie musiał ponieść w sytuacji używania przemocy, • potrafi zrealizować swoje potrzeby bez użycia agresji	• pogadanka w klasach VI i VII „Przestrzegam przepisów prawa, • tematy poświęcone agresji realizowane na godzinach wychowawczych, • Rekomendowany program profilaktyczny „Apteczka pierwszej pomocy emocjonalnej” kontynuowany w klasach szóstych • Warsztaty asertywności dla chętnych	• inspektor policji ds. nieletnich, • wychowawcy klas, • pedagog Bożena Sęczkowska • psycholog K.Jodłowska
Budowanie poczucia wspólnoty oraz integracji w ramach społeczności szkolnej uczniów o innej narodowości	• wie, dlaczego w jego klasie pojawili się uczniowie pochodzący z Ukrainy, • potrafi ukazać różnice i podobieństwa łączące obydwie narody, • zna tradycje, obrzędy i zwyczaje oraz ważne wydarzenia dla obydwu krajów	• warsztaty „Poznajmy się”, • organizacja i udział elementy kultury ukraińskiej narodowych polskich i ukraińskich,	• wychowawcy klas,
Wspomaganie wychowawczej roli rodziny poprzez pomoc w kształtowaniu u	• Rodzice współpracują z psychologiem, pedagogiem,	• konsultacje, wywiady, zebrania z rodzicami, • udział uczniów w zajęciach w ramach pomocy psychologiczno-	• wszyscy nauczyciele • pedagog, pedagog specjalny, psycholog,

wychowanków i uczniów stałych sprawności w czynieniu dobra, rzetelną diagnozę potrzeb rozwojowych dzieci i młodzieży.	pedagogiem specjalnym, logopedą, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi w celu rozpoznania indywidualnych potrzeb i możliwości uczniów	pedagogicznej • program wsparcia psychoedukacyjnego dla rodziców (1 raz w miesiącu) • dostosowywanie wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb rozwojowych i możliwości uczniów • warsztaty dotyczące efektywnych sposobów uczenia się	logopeda • psycholog Klaudia Jodłowska • wszyscy nauczyciele • psycholog K.Jodłowska
Rozwijanie umiejętności uczniów i nauczycieli z wykorzystaniem sprzętu zakupionego w ramach programu „Laboratoria przyszłości”.	• Uczeń: rozwija kompetencje 4K: kreatywność, kooperacja, komunikatywność oraz krytyczne myślenie	• Zajęcia robotyki, programowania i druku 3D, • Lego education, • metoda sześciu klocków	• nauczyciel informatyki, specjalista z zewnątrz • Wychowawcy kl.2,3 • Wychowawcy klas 1

Ewaluacja programu

Informacje na temat efektywności programu posłużą głównie podnoszeniu jakości funkcjonowania szkoły oraz poprawie klimatu społecznego, w którym wzrastają uczniowie. Wnioski z ewaluacji będą stanowić podstawę przy opracowaniu celów, które wyznaczą szczegółowe działania na następny rok szkolny.

Narzędzia ewaluacji: obserwacja uczestnicząca i zewnętrzna, wywiad swobodny, kierowany, ankieta, metoda „napisz i narysuj”, badanie socjometryczne, analiza szkolnej dokumentacji (ilościowa i jakościowa), analiza treści.